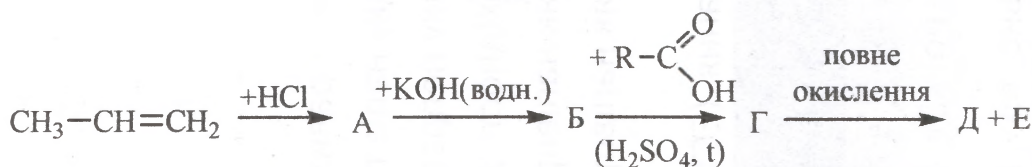

11 клас. II тур
Блок 1.

2) для сполуки А вкажіть типи зв'язків, що зв'язують атоми, для всіх полярних зв'язків вкажіть до якого атома зміщена спільна електронна пара. Наведіть електронну будову атомів, що входять в склад сполуки А. Зобразіть коміркову будову зовнішнього енергетичного рівня цих атомів в основному та всіх можливих збуджених станах (для кожного випадку вкажіть кількість валентних (неспарених) електронів)

Зв'язок C-H - ковалентний полярний спільна електронна пара зсунута до Карбону, як більш електронегативного атома. 15

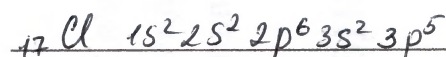
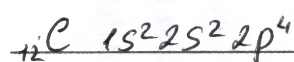
C-C - ковалентний неполярний. 15

C=C - два ковалентні неполярні зв'язки один σ-, а другий π-зв'язок. 15

π-зв'язок 15 π-зв'язок поляризується під впливом донорної

CH₃-групи і спільна електронна пара зміщується в бік крайнього атома Карбону 15

В склад сполуки А входять H, C і Cl.

H $\uparrow$ 1s 1 неспарений електрон 15

C $\uparrow\uparrow$ 2s $\uparrow\uparrow$ 2p 2 неспарені електрони

C* $\uparrow$ 2s $\uparrow\uparrow\uparrow$ 2p 4 неспарені електрони 15

Cl $\uparrow\uparrow\uparrow$ 3p 1 неспарений електрон

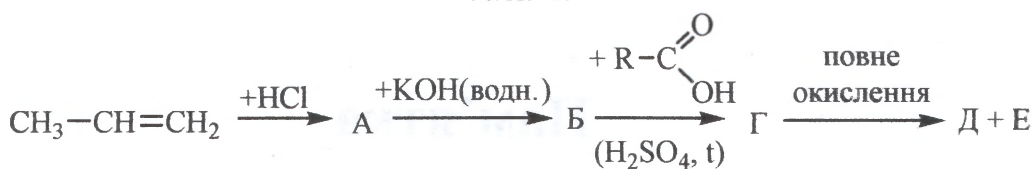
Cl* $\uparrow\uparrow\uparrow$ 3p $\uparrow$ 3d 3 неспарені електрони

Cl** $\uparrow\uparrow$ 3p $\uparrow\uparrow$ 3d 5 неспарених електронів

Cl*** $\uparrow$ 3p $\uparrow\uparrow\uparrow$ 3d 7 неспарених електронів 15

11 клас. II тур
Блок 1.

3) Яка кислота реагувала в третій реакції, якщо сумарний об'єм продуктів згорання становить 0,945 л (н.у.), якщо для реакції було взято 4,2 г пропену, а вихід продукту на кожній стадії становив 75% (всі побічні продукти вилучались з реакційної суміші).

Дано:

$$V(\text{CO}_2) = 0,945 \text{ л}$$

$$V(\text{C}_3\text{H}_6) = 4,22 / 42 \frac{\text{г}}{\text{моль}} = 0,1 \text{ моль}$$

$$m(\text{C}_3\text{H}_6) = 4,22$$

$$W_{\text{вих}} = 75\%$$

R-?

В нас було три реакції і реакції: вихід продукту на кожній з них становив 75%. Отже кількість моль CO_2 який виділяється при спалюванні цих трьох атомів Карбону

$$V(\text{CO}_2)' = V(\text{C}_3\text{H}_6) \cdot W_{\text{вих}} \cdot W_{\text{вих}} \cdot W_{\text{вих}} \cdot W_{\text{вих}}$$

$$V(\text{CO}_2)' = 0,1 \text{ моль} \cdot 0,75 \cdot 0,75 \cdot 0,75 \cdot 0,75 = 0,03164 \text{ моль}$$

$$V(\text{CO}_2)' = 0,03164 \text{ моль} \cdot 22,4 \frac{\text{л}}{\text{моль}} = 0,70875 \text{ л (об'єм)}$$

CO_2 , що утворюється з 3-х атомів вуглецю)

$$V(\text{CO}_2)'' = V(\text{CO}_2) - V(\text{CO}_2)' = 0,945 \text{ л} - 0,70875 \text{ л} = 0,23625 \text{ л}$$

$$\frac{V(\text{CO}_2)'}{V(\text{CO}_2)''} = \frac{0,70875 \text{ л}}{0,23625 \text{ л}} = 3$$

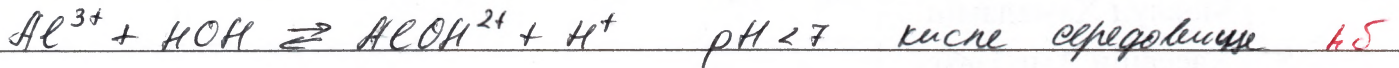
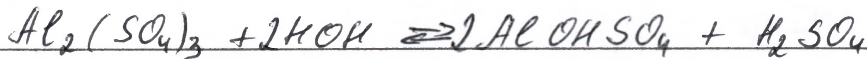
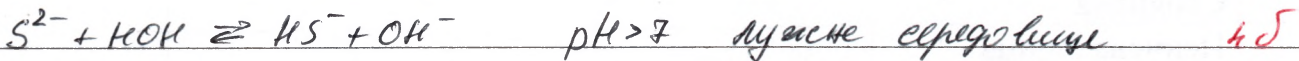
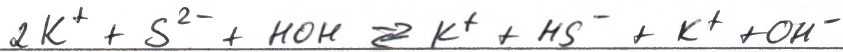
Отже кількість Карбонів, що були в кислоті в три рази менше за кількість Карбонів в пропені. Отже кислота містила 1 атом Карбону, це метаноатна (ацетиленова) кислота. (R=H)

11 клас. II тур
Блок 2.

1) Запишіть рівняння гідролізу в молекулярній, йонній та скороченій йонній формі за кімнатної температури* для наступних сполук: $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, K_2S , $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$. Для кожної реакції зазначити кислотність середовища

*Вважати, що за кімнатної температури відбувається лише перша стадія гідролізу.

$\text{Ba}(\text{NO}_3)_2 + \text{HON} \neq$ Не відбувається, оскільки сім утворена
сильшою основною $\text{Ba}(\text{OH})_2$; сильшою кислотою HNO_3 , $\text{pH} = 7$ (нейтральне) 2.5

11 клас. II тур
Блок 2.

2) Чи посиляться (зміститься рівновага вправо) гідроліз солей завдання 1 при:

- а) додаванні до приготовлених розчинів води
  - б) додаванні до приготовлених розчинів сильної кислоти
  - в) додаванні до приготовлених розчинів лугу
  - г) додаванні до приготовлених розчинів сухого NaCl
  - д) охолодженні розчинів
  - є) нагріванні розчинів (вважати, що нагрів достатній, щоб відбулась друга стадія гідролізу, записати відповідні рівняння другої стадії)
- Кожен випадок обгрунтуйте.

а) Посилиться ^{0,5} Вода знаходиться в лівій частині рівняння отже за принципом Ле Шательє рівновага зсувається вправо для обох солей що гідролізують ^{1,5} і не впливає на $Ba(NO_3)_2$

б) K_2S - посилюється, ^{0,25} оскільки H^+ реагує з OH^- який є продуктом гідролізу рівновага зсувається вправо. ^{0,5}

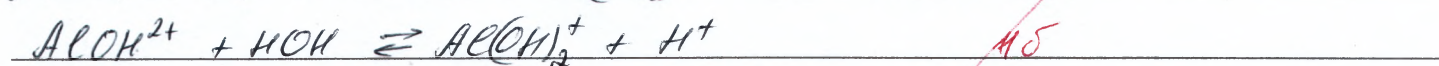
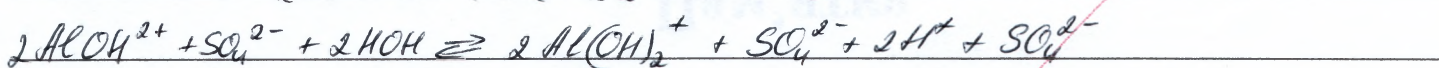
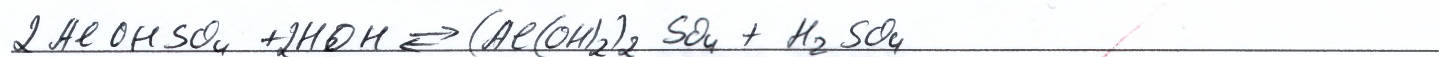
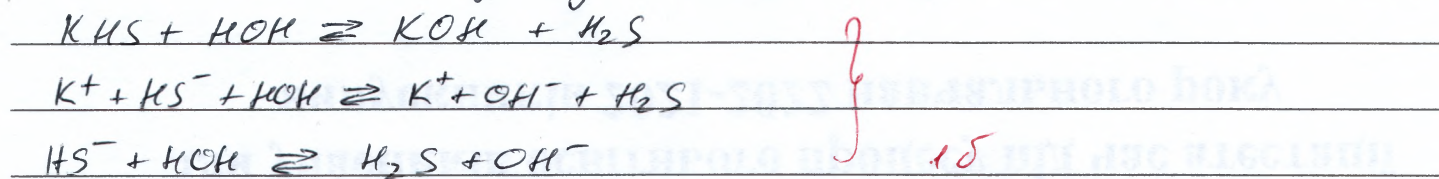
$Al_2(SO_4)_3$ - зменшиться гідроліз, ^{0,25} оскільки H^+ є серед продуктів гідролізу і додавання надлишку H^+ зсуває рівновагу вліво. ^{0,5}

в) K_2S - зменшиться, ^{0,25} оскільки OH^- серед продуктів гідролізу ^{0,5}
 $Al_2(SO_4)_3$ - посилюється, ^{0,25} оскільки H^+ реагує з OH^- , який є продуктом ^{0,5}

г) NaCl не гідролізує (не змінює pH розчину), не реагує з жодним іоном всіх солей, отже не посилює гідроліз ^{1,5}

д) Гідроліз це ендотермічна реакція рівновага якої при зменшенні температури зміщується вліво (для солей що гідролізують K_2S і $Al_2(SO_4)_3$ ^{1,5}

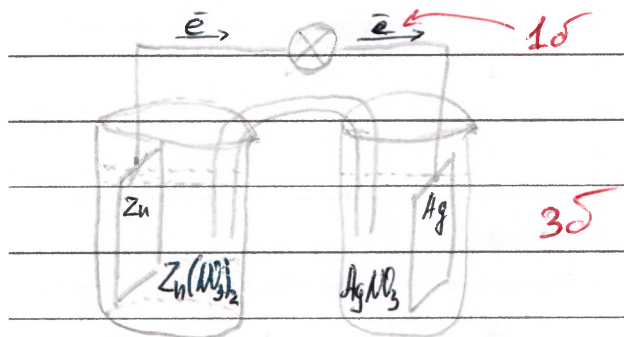
є) Гідроліз це ендотермічна реакція тому рівновага зміщується вправо (гідроліз посилюється) ^{0,5} стає можливою 2-га стадія:

р. 5. $Ba(NO_3)_2$ не гідролізує тому на нього всі умови не поширюються ^{1,5}

11 клас. II тур
Блок 2.

3) Нарисуйте схему гальванічного елемента який ви можете скласти в лабораторії з: цинкової і срібної пластинки, провідника, лампочки, склянки з розчином аргентум нітрату, склянки з розчином цинк нітрату та сольового містка. Вкажіть стрілкою якому напрямку будуть рухатись електрони по провіднику. Яка масова частка розчину аргентум нітрату була в розчині масою 200 г, який був використаний для гальванічного елемента, якщо після повної розрядки гальванічного елемента (йонів аргентуму в розчині не залишилось) маса цинкової пластинки зменшилась на 13 г.

Дано: $Zn - 2e \rightarrow Zn^{2+}$ При розчиненні 1 моль Zn осаджується 2 моль Ag.
 $Ag^+ + 1e \rightarrow Ag$
 $m_{р-ну} = 200g$
 $\Delta m(Zn) = 13g$
 $w(AgNO_3) = ?$
 $\nu(Zn) = \frac{13g}{65 \frac{g}{моль}} = 0,2 \text{ моль}$

Zn Ag
 1 моль   - 2 моль
 0,2 моль   - x моль

$\nu(Ag) = 0,2 \cdot 2 = 0,4 \text{ моль}$

Отже в результаті було 0,4 моль солі $AgNO_3$

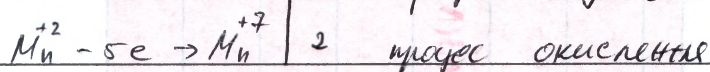
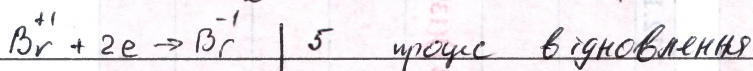
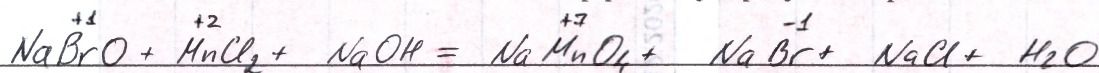
$m(AgNO_3) = 0,4 \text{ моль} \cdot 170 \frac{g}{моль} = 68g$

$w = \frac{m(AgNO_3)}{m_{р-ну}} = \frac{68g}{200g} = 0,34 \text{ або } 34\%$

11 клас. II тур
Блок 3.

1) Для окисно-відновної реакції $\text{NaBrO} + \text{MnCl}_2 + \text{NaOH} = \text{NaMnO}_4 + \text{NaBr} + \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$ підберіть коефіцієнти методом електронного балансу, вкажіть процеси окислення та відновлення. Яку масу має 0,1 моль еквівалентів відновника. Як змінився колір розчину в результаті реакції?

Відновник: MnCl_2 (Mn^{2+})

Окисник: NaBrO (Br^{+1}) 10

Відновник вдає 5e отже мольна маса еквівалентів $M_E(\text{MnCl}_2) = \frac{M(\text{MnCl}_2)}{5}$ 5

$$M_E(\text{MnCl}_2) = \frac{126 \text{ г/моль}}{5} = 25,2 \text{ г/моль} \quad 10$$

Тоді $m(\text{MnCl}_2) = E \cdot M_E(\text{MnCl}_2)$

$$m(\text{MnCl}_2) = 25,2 \text{ г/моль} \cdot 0,1 \text{ моль} = 2,52 \text{ г} \quad 10$$

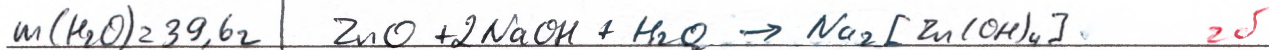
В результаті утворення іонів MnO_4^- розчин забарвлюється в рожевий (малиновий). 10

11 клас. II тур
Блок 3.

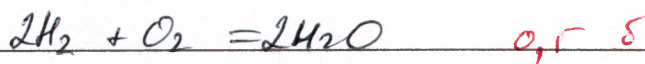
2) На суміш цинк оксиду та цинку масою 305 г поділяли надлишком розчину лугу. Одержаний при цьому газ спалили, одержавши 39,6 г води. Яка масова частка (%) цинк оксиду у вихідній суміші?

$m_0 = 305 \text{ г}$

$w(ZnO) = ?$

$\nu(H_2O) = \frac{m(H_2O)}{M(H_2O)} = \frac{39,6 \text{ г}}{18 \frac{\text{г}}{\text{моль}}} = 2,2 \text{ моль}$ 0,5 5

Згідно рівнянь реакції $\nu(Zn) = \nu(H_2) = \nu(H_2O)$ 1,5

Отже в вихідній суміші було 2,2 моль Zn. 1,5

$m(Zn) = 65 \frac{\text{г}}{\text{моль}} \cdot 2,2 \text{ моль} = 143 \text{ г}$ 1,5

$m(ZnO) = 305 \text{ г} - 143 \text{ г} = 162 \text{ г}$ 1,5

$w(ZnO) = \frac{162 \text{ г}}{305 \text{ г}} = 0,53$ або 53% 1,5

Відповідь! 53%

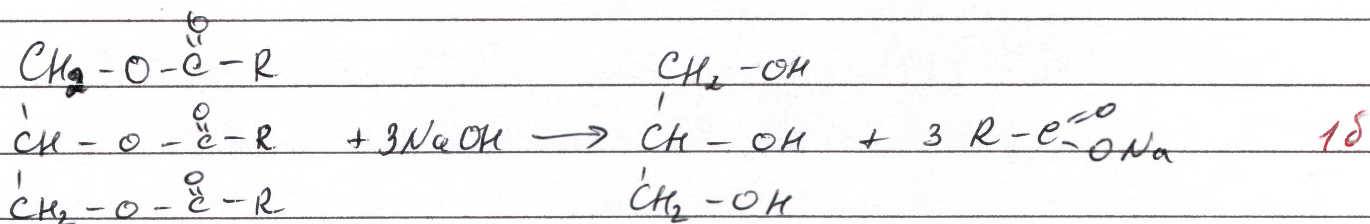

11 клас. II тур
Блок 3.

3) Твердий жир масою ^{17,8} 8,9 г, що є тригліцеридом однієї і тієї ж кислоти, повністю розчинили при нагріванні у 29,63 мл розчину натрій гідроксиду з масовою часткою лугу 10% ($\rho = 1,08$ г/мл). Надлишок лугу нейтралізували хлоридною кислотою об'ємом 100 мл з концентрацією речовини 0,2 моль/л. Визначте формулу жиру.

Дано:	$C = \frac{V}{V} \Rightarrow V = C \cdot V$
$m_x = 8,92$	$\text{NaOH} + \text{HCl} = \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$ тобто $V(\text{NaOH}) = V(\text{HCl})$
$V(\text{NaOH}) = 29,63$ мл	$V(\text{NaOH}) = V(\text{HCl}) = C_{\text{HCl}} \cdot V_{\text{HCl}}$
$w(\text{NaOH}) = 10\%$	$V(\text{NaOH}) = 0,1 \cdot 0,2 \text{ моль/л} = 0,02 \text{ моль}$ - кількість
$\rho = 1,08$ г/мл	нейтрій гідроксиду, що прореагувала з кислотою
$V(\text{HCl}) = 100$ мл	у вихідній розчині було:
$C(\text{HCl}) = 0,2$ моль/л	$V(\text{NaOH}) = \frac{m(\text{NaOH})}{M(\text{NaOH})} = \frac{w(\text{NaOH}) \cdot m_{\text{р-ну}}}{M(\text{NaOH})} = \frac{w(\text{NaOH}) \cdot V(\text{NaOH}) \cdot \rho}{M(\text{NaOH})}$
R - ?	$V(\text{NaOH}) = \frac{0,1 \cdot 29,63 \text{ мл} \cdot 1,08 \text{ г/мл}}{40 \text{ г/моль}} = 0,08 \text{ моль}$

Отже на реакцію з кислотою витратилось $0,08 \text{ моль} - 0,02 \text{ моль} = 0,06 \text{ моль}$

Отже для реакції було взято $\frac{0,06 \text{ моль}}{3} = 0,02 \text{ моль}$ жиру

$$\rho_x = \frac{m_x}{M_x} \quad M_x = \frac{17,82}{0,02 \text{ моль}} = 890 \text{ г/моль}$$

$$M_x = M \left(\begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{O} - \overset{\text{O}}{\parallel} \text{C} \\ | \\ \text{CH} - \text{O} - \overset{\text{O}}{\parallel} \text{C} \\ | \\ \text{CH}_2 - \text{O} - \overset{\text{O}}{\parallel} \text{C} \end{array} \right) + 3M(\text{R}) = 173 + 3M(\text{R})$$

$$M(\text{R}) = \frac{890 \text{ г/моль} - 173 \text{ г/моль}}{3} = 239 \text{ г/моль}$$

Оскільки жир твердий, він насичений отже $\text{R} = \text{C}_n\text{H}_{2n+1}$

$2n + 2n + 1 = 239$	Формула жиру	$\begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{O} - \overset{\text{O}}{\parallel} \text{C} - \text{C}_{17}\text{H}_{35} \\ \\ \text{CH} - \text{O} - \overset{\text{O}}{\parallel} \text{C} - \text{C}_{17}\text{H}_{35} \\ \\ \text{CH}_2 - \text{O} - \overset{\text{O}}{\parallel} \text{C} - \text{C}_{17}\text{H}_{35} \end{array}$
$4n = 238$		
$n = 17$		